

Neurologisch probleem Stabijhoun

Wat is er bekend?

In april 2009 kwam er een melding over een pup die afwijkend gedrag vertoonde. Meerdere pups uit dat nest hadden dezelfde afwijking en moesten worden ingeslapen. Naar aanleiding hiervan kwamen enkele eerdere probleemnesten naar voren, later kwamen ook nieuwe meldingen. In totaal is dit probleem in 5 nesten gezien. Onderzoek leverde tot nu toe niets concreets op, maar het lijkt om een neurologisch probleem te gaan.

Symptomen

Als de pups 5 tot 6 weken oud zijn beginnen ze dwangmatig gedrag te vertonen. Gedrag dat zich steeds maar weer herhaalt en dat niet of nauwelijks te stoppen is. Ze 'blijven hangen' in een bepaald bewegingspatroon: draaien rondjes om hun as of om de meubels, lopen alsmat achteruit, of heen en weer. De bewegingscyclus kan onderbroken worden door de pup fysiek te stoppen (bijvoorbeeld oppakken) maar zodra hij weer wordt neergezet, gaat hij verder waar hij was gebleven of begint een volgend bewegingspatroon. Aangedane pups hebben overmatige bewegingsdrang en kunnen niet meer zelfstandig eten, hierdoor vermageren ze sterk. Later gaan ze gillen van (vermoedelijk) pijn. Een remedie is niet bekend, de pups moeten worden ingeslapen.

Waar komt het vandaan

Bij het zoeken naar gemeenschappelijke lijnen kwamen we op een aantal voorouders die in alle stambomen van de betreffende nesten aan beide kanten van de stamboom naar voren kwamen. De oudste van deze honden zijn al in 1985 en 1986 geboren en hebben bij elkaar ruim 800 nakomelingen!

Dit zou dus een enorm wijd verspreid probleem binnen het ras kunnen zijn.

De oorzaak zou een mutatie kunnen zijn die zich heeft kunnen openbaren doordat het stamboek gesloten is en er inteelt plaatsvindt.

Herkenning

Belangrijk punt is dat de meldingen allemaal van de nieuwe pupeigenaren komen. Het lijkt er op dat de symptomen de fokkers ontgaan of men bagatelliseert het of men denkt dat het wel over gaat. Achteraf, bij expliciet navragen, geven ze allemaal te kennen dat ze de symptomen wel degelijk hebben opgemerkt.

Bij nestcontroles hebben de inventarisatoren geen afwijkingen geconstateerd. Inmiddels zijn zij allen op de hoogte van het probleem en de bijbehorende symptomen, o.a. door filmpjes.

Onderzoek

Er is vooralsnog niet gevonden waar het afwijkende gedrag door wordt veroorzaakt. Er zijn 6 dieren voor autopsie aangeboden, zowel in Nederland als in Canada en Finland. Er is geen eenduidig antwoord gekomen op de vragen. De faculteit diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht wil de FAC graag meehelpen zoeken naar de antwoorden. Het doel is om grip te krijgen op deze aandoening en verdere verspreiding ervan te voorkomen.

Plan van aanpak

Wat doet Utrecht?

Zij verrichten autopsie om te kijken of er afwijkingen te zien zijn in de hersenen.

Zij doen bloedonderzoek bij de zieke hondjes, maar indien mogelijk ook bij de gezonde nestgenoten en de ouderdieren om een DNA-profiel te maken. De medewerking van de betreffende fokkers is dus wel zeer gewenst. Wellicht is hieruit een test te ontwikkelen die bijvoorbeeld op dezelfde manier gebruikt kan worden als het SCID bij de Wetterhoun. De Universiteit Utrecht wil studenten diergeneeskunde op dit onderzoek zetten. Voor lijderdieren zijn aan de bloedafname in Utrecht geen kosten verbonden.

Een nadeel is dat op de korte termijn geen uitslagen zijn te verwachten. Het kan wel langer dan een jaar duren voor er resultaten zijn.

Wat doet de FAC?

De FAC doet stamboomonderzoek en geeft de gegevens door aan de Universiteit Utrecht. Hieruit zou kunnen worden geconcludeerd dat het om een erfelijke aandoening gaat.

De FAC gaat niet wachten op de uitslag van het DNA-onderzoek.

De FAC gaat nog zorgvuldiger om met toekomstige dekaanvragen. Er wordt getracht om risicocombinaties op basis van de stamboom te vermijden. Doordat het probleem wijd verspreid lijkt binnen het ras kunnen er geen garanties worden gegeven.

Wie zijn erbij betrokken?

- Quirine Stassen, neuroloog aan de Universiteit van Utrecht.
Zij houdt zich met name bezig met het vinden van de precieze oorzaak en zij fungeert als projectleider.
- Peter Leegwater, geneticus aan de Universiteit van Utrecht.
Hij houdt zich bezig met het DNA onderzoek om een eventuele DNA test te ontwikkelen.
- Marianne van Dam, NVSW FAC.
Contactpersoon tussen de NVSW, eigenaren/leden en de Universiteit van Utrecht.
- Jolanda de Bruijcker-Roelfzema, geneticus,
Projectlid om Marianne bij te staan.

Het neurologisch probleem en de fokkerij

Omdat er zo weinig bekend is en de gevolgen zo ernstig zijn, hanteert de FAC strengere eisen voor oudercombinaties dan bij andere, bekende aandoeningen. Er wordt getracht om risicocombinaties te vermijden, op basis van stamboomonderzoek. Indien een aangevraagde combinatie risico loopt, wordt hierover contact opgenomen met de fokker. Zo nodig volgt een negatief advies.